

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 195/08-32

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 29. apríla 2008 predbežne prerokoval sťažnosť V. F., t. č. vo výkone trestu odňatia slobody, zastúpeného advokátom JUDr. P. P., B., advokátkou JUDr. M. Š., K., a advokátom JUDr. M. K., K., vo veci namietaného porušenia práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 a 3 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd a základných práv zaručených v čl. 17 ods. 2, čl. 46 ods. 1, čl. 47 ods. 2 a 3, čl. 48 ods. 1 a 2, čl. 49 a čl. 50 ods. 3 a 6 Ústavy Slovenskej republiky Špeciálnym súdom v Pezinku v konaní vedenom pod sp. zn. PK 2 Tš 8/2005 a rozsudkom z 10. januára 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 1 Toš 6/2007 z 30. mája 2007 a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť V. F. o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 30. júla 2007 doručená sťažnosť V. F. (ďalej len „sťažovateľ“), ktorou namietal porušenie práva zaručeného v čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 1 a 2 Ústavy

Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) v konaní Špeciálneho súdu v Pezinku (ďalej len „špeciálny súd“) sp. zn. PK 2 Tš 8/2005, ako aj v jeho rozsudku z 10. januára 2007, rovnako ako aj v uznesení Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) v konaní sp. zn. 1 Toš 6/2007 z 30. mája 2007 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“).

Z obsahu podanej sťažnosti vyplynuli tieto relevantné skutočnosti tvrdené sťažovateľom:

«V mojej trestnej veci sa podľa ust. § 160 ods. 1 Trestného poriadku účinného do 01. 01. 2006 (ďalej len Trestný poriadok) začalo trestné stíhanie uznesením vyšetrovateľa Policajného zboru sp. zn. VKE -7/OVOZTČ-BH-2002 zo dňa 28. 02. 2002 a súčasne podľa ust. § 163 ods. 1 Trestného poriadku mi bolo vznesené obvinenie zo spáchania pokračujúceho trestného činu podvodu podľa § 250 ods. 1, 5 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona v jednočinnom súbehu s trestným činom porušovania záväzných pravidiel hospodárskeho styku podľa § 127 ods. 1 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona a neoprávneného podnikania podľa § 118 ods. 1, ods. 3 Trestného zákona v spolupáchateľstve podľa § 9 ods. 2 Trestného zákona.

Aj napriek tomu, že trestné stíhanie v mojej veci začalo a 28. 02. 2002 orgány prípravného konania do trestného spisu doložili a zdokumentovali dôkazy – výsluchy svedkov, zápisnice z prehliadok nebytových priestorov, uznesenia o ustanovení znalcov a ďalšie dôkazy, ktoré boli získané a vykonané pred 28. 02. 2002 v inej trestnej veci vedenej pod sp. zn. KUV-15/OVEK-2002, kde bolo začaté trestné stíhanie za trestný čin neoprávneného podnikania podľa § 118 ods. 1, 3 Trestného zákona. Nie je mi známe, akým spôsobom pokračovala a skončila trestná vec vedená pod sp. zn. KUV-15/OVEK-2002, ale toto trestné konanie žiadnym procesným úkonom nebolo spojené s trestným konaním v mojej veci. Faktom však je, že vyšetrovateľom vykonané dôkazy v tejto veci boli zaradené do môjho spisového materiálu a po skončení prípravného konania boli tieto dôkazy oboznámené, resp. vykonané pred Špeciálnym súdom v Pezinku...

Medzi najzásadnejšie dôkazy, ktoré boli vyšetrovateľom v trestnom konaní vedenom pod sp. zn. KUV-15/OVEK-2002 získané a neskôr boli na hlavnom pojednávaní vykonané a vyhodnotené v mojom trestnom konaní, patria príkazy na vykonanie prehliadok

nebytových priestorov a uznesenie sp. zn. KUV-15/OVEK-2002 zo dňa 06. 02. 2002, ktorým podľa § 105 ods. 1 Trestného poriadku vyšetrovateľ pribral ako znalca Kriminalisticko-expertízny ústav Policajného zboru v B., ktorého úlohou bolo „zaistiť v elektronickej podobe dáta a programy, dokumentačné materiály ekonomickej činnosti spoločnosti B., s. r. o., so sídlom v K. a spoločnosti H., o. c p., a. s., so sídlom v K., a tento úkon vykonať dňa 06. 02. 2002 priamo v kancelárskych priestoroch spoločnosti v K.“. Okrem toho, že znalecké dokazovanie bolo nariadené v inej trestnej veci, pred začatím konania v mojej trestnej veci je toto uznesenie nezákonné aj z toho dôvodu, že vyšetrovateľ podľa ust. § 105 ods. 1 Trestného poriadku pribral za znalca nie osobu zapísanú do zoznamu znalcov, ale znalecký ústav, ktorý je možné do konania pribrať za podmienok uvedených v ust. § 110 Trestného poriadku.

Ďalej takto pribratému znalcovi nebola uložená úloha súvisiaca s objasnením skutočnosti dôležitej pre trestné konanie, na ktorú sú potrebné odborné vedomosti znalca, ale úlohou znalca malo byť zaistiť v elektronickej podobe dáta a programy.

V tejto súvislosti poukazujem na to, že dôkazy sa v trestnom konaní zaistujú postupom podľa ust. § 78 resp. § 79 Trestného poriadku., ale rozhodne nie znalcom. Takýto postup vyšetrovateľa je v priamom rozpore s judikatúrou R 37/1984, podľa ktorej znalec sa v posudku nemôže opierať o zistenia, ktoré sám učinil priamo na mieste činu...

Tieto absolútne nezákonne získané dôkazy boli následne použité v mojej trestnej veci v rámci znaleckého dokazovania vykonaného znalcom z odboru ekonomika a podnikanie, odvetvie účtovníctvo Ing. M. M., ktorý dňa 15. 11. 2002 podal znalecký posudok č. 01/2002 a dňa 19. 11. 2002 znalecký posudok č. 6/2003. (...) Z celého dokazovania vykonaného Špeciálnym súdom v Pezinku vyplynulo, že jediným dôkazným prostriedkom preukazujúcim existenciu zmlúv o pôžičke a tichom spoločenstve, výške vkladov a výnosov a počte a výške súm vkladateľov, ktorým sme nemali vyplatiť ich vklady, boli len tieto znalecké posudky, pretože orgány činné v trestnom konaní – vyšetrovateľ a predsedkyňa senátu Špeciálneho súdu v Pezinku predmetné zmluvy do spisového materiálu nezabezpečili, resp. ich z toho vyradili a odmietli všetky naše návrhy na vypočutie obchodných partnerov ako svedkov, v dôsledku čoho mi bolo upreté právo oboznámiť sa so všetkými dôkazmi o skutočnostiach, ktoré sa mi kladu za vinu. (...)

Postoj prvostupňového súdu vo vzťahu k zmluvám, ktoré jediní mohli preukázať, že naše spoločnosti mali obchodné vzťahy s našimi obchodnými partnermi – svedkami v trestnom konaní je nepochopiteľný, pretože na neverejnom zasadnutí dňa 15. 11. 2002 pri predbežnom prejednaní obžaloby nepovažoval súd za potrebné v ďalšom konaní sa zaoberať tým, že dôkazový materiál neobsahuje svedecké výpovede osôb, ktorým vznikla škoda v príčinnej súvislosti s konaním uvedeným v obžalobe. Na hlavnom pojednávaní však už riešenie tohto zásadného odmietol vykonať. (...)

S poukazom na vyššie uvedené mám za to, že pokiaľ boli dáta v elektronickej podobe získané nezákonne a v inom trestnom konaní, aj všetky ďalšie dôkazy, ktoré nadväzujú na tento nezákonným spôsobom získaný dôkaz, a to znalecké posudky Ing. M. M., sú rovnako nezákonné. (...)

Konajúce súdy sa žiadnym spôsobom nevysporiadali s mojou námietkou, že moje trestné stíhanie na Slovensku po tom, ako som bol privezený z Chorvátskej republiky, je nezákonné z dôvodu, že mi doposiaľ nebolo doručené rozhodnutie ministerky spravodlivosti Chorvátskej republiky o mojom vydaní na trestné stíhanie. Originál tohto rozhodnutia nie je ani v spisovom materiály. V spise je len fotokópia tohto rozhodnutia v chorvátskom jazyku a anglickom preklade. Úradný preklad do slovenčiny chýba, a preto súd tento dôkaz nevykonal, neoboznámil ho prečítaním, v dôsledku čoho súd nepovažoval za potrebné ani zistiť, či sú splnené zákonné požiadavky vyplývajúce z ust. § 388 Trestného poriadku vo vzťahu k tomu, či som bol vydaný na trestné konanie s výhradou a rovnako súd neskúmal, či v mojom prípade nebola uplatnená zásada špeciality podľa § 389 Trestného poriadku. (...)

Poukazujem aj na to, že aj bez úradného prekladu rozhodnutia v chorvátskom jazyku sa dá zistiť, že na trestné stíhanie bola vydaná iná osoba, nie ja, pretože na trestné stíhanie bol vydaný občan označený ako V. F., syn J. a I. F., narodený vo V., pričom ja som sa narodil..., môj otec sa volal J. F. a rodné priezvisko matky bolo F. (...)

Procesnoprávny rámeč predstavujú predovšetkým a hlavne princípy riadneho a spravodlivého procesu tak, ako tieto plynú z ust. § 90 Ústavy SR a čl. 6 a nasl. Dohovoru. Jedným z týchto princípov predstavujúcich súčasť práva na riadny proces, ako aj pojem právneho štátu (čl. 6 DLP a čl. 1 Ústavy SR) a vylučujúcom ľubovôľu pri rozhodovaní, je možnosť účastníka konania pred súdom vyjadriť sa ku všetkým vykonaným dôkazom.

Túto možnosť je nutné v naznačených súvislostiach interpretovať tak, že pokiaľ účastník konania pred súdom navrhuje vykonanie zásadných dôkazov k preukázaniu svojho tvrdenia a to zákonom stanoveným spôsobom, nie je súd povolaný k tomu, aby realizáciu takto navrhnutých dôkazov bez ďalšieho odmietol, prípadne sa takto navrhovanými dôkazmi vôbec nezaoberal.

Prípadné odmietnutie vykonať navrhované dôkazy musí byť odôvodnené vyčerpávajúcim a presvedčivým spôsobom preukazujúcim nepotrebnosť či nadbytočnosť takéhoto dokazovania, obzvlášť za situácie, kedy existuje rada ďalších skutočností vedúcich k odôvodnenému záveru, že celé trestné konanie nebolo vedené objektívne a zjavne nerešpektovalo základné zásady spravodlivého procesu (III ÚS 51/96).

Procesné podmienky konania vyjadrené príslušnou právnou úpravou (rešpektujúcou ústavnú úroveň) sú neprekročiteľnou hranicou, v rámci ktorej a iba nej sa musí trestné konanie a trestný proces odohrávať. Tieto hranice vyjadrujú snahu demokratickej spoločnosti vykonávať trestné konanie objektívne a spravodlivo (nález ÚS III 471/99). (...)

Počas súdneho konania som opakovane poukazoval na skutočnosť nezákonnosti tohto konania z dôvodu, že vo veci rozhodoval nepríslušný súd. Obžaloba bola podávaná na Krajský súd v Banskej Bystrici s právomocou špeciálneho súdu, kde po niekoľkých mesiacoch, bez procesného rozhodnutia, sa vec „ocitla“ na špeciálnom súde v Pezinku i napriek tomu, že vec mal na krajskom súde v Banskej Bystrici pridelenú zákonný sudca JUDr. G.!

V rozpore s v tom čase platným Trestným poriadkom Krajský súd v Banskej Bystrici nepostupoval podľa § 185 ods. 1 Trestného poriadku a teda predseda senátu nepreskúmal obžalobu a nerozhodol, či ju predbežne prejedná v senáte, alebo či nariadi hlavné pojednávanie.

Ku dňu účinnosti ust. § 454ab Trestného poriadku bol Krajský súd v Banskej Bystrici povinný postupovať v súlade s ust. § 187 ods. 1 a s § 188 ods. 1 písm. a) Trestného poriadku – keďže podľa § 454ab Trestného poriadku obžaloba nebola podaná a do 15. 4. 2005 nebolo nariadené ani hlavné pojednávanie, mal v spojení s § 454aa ods. 1 posledná veta Trestného poriadku postúpiť vec Špeciálnemu súdu, resp. Krajskému súdu v Košiciach (čl. 152 ods. 4 Ústavy SR a § 454aa ods. 1 bez poslednej vety) v súlade s využitím ustanovenia § 222 ods. 1 Trestného poriadku.

Tejto povinnosti ho nezbavilo ani ustanovenie § 454ab Trestného poriadku účinné od 15. 4. 2005, ako to s využitím „princípu argumentum a contrario“ tvrdí a tvrdil celú dobu súdneho konania senát Špeciálneho súdu v Pezinku...

Ťažko hovoriť v súlade s vyššie uvedeným o „spravodlivom procese“ za situácie, kedy obžaloba bola na Krajský súd v Banskej Bystrici podaná dňa 8. júna 2005 a na základe tejto obžaloby bol dňa 9. 6. 2005!, t. j. nasledujúci deň (!) po „preštudovaní trestného spisu“, ktorý má 58.500 strán, podaný návrh na predĺženie väzby obžalovaného, vtedy už súdnej a to s konštatovaním že „v trestnom spise sa nachádza dostatok dôkazov“ o dôvodnosti jej ďalšieho trvania.

Ak teda boli ohľadne skutku, pre ktorý bola podaná obžaloba, vykonávané úkony tvoriace inak obsah prípravného konania v čase, kedy ešte nebolo začaté trestné stíhanie vo veci, ide o podstatnú vadu konania, ktoré predchádzalo už podaniu obžaloby.

Výsledky konania, ktoré je touto vadou zaťažené, sú nepoužiteľné v konaní pred súdom ako dôkazy a uvedenú vadu nie je možné pred súdom napraviť inak ako vrátením prokurátorovi vec na došetrenie. (R 15/1991-1).

Už v prípravnom konaní mi bolo upreté právo na obhajobu, keď mi zo strany vyšetrovateľov nebolo umožnené oboznámiť sa s výsledkami vyšetrovania v celosti. Do chvíle, kedy došlo k inštitútu oboznámenia, ani obžalovaní ani obhajoba spis nepoznali, bolo im odopreté právo do spisu nahliadať. Inštitút oboznámenia sa u mňa vykonal tak, že v čase kedy som bol vo väzbe, kedy som musel dodržiavať stanovený režim väzby, mi na preštudovanie spisu bol stanovený presný počet dní, ktorý nezodpovedal rozsahu spisu (58 461 strán).

... Limitovaný väzobným poriadkom som sa mohol so spisom oboznamovať iba v čase od 8.30 hod. – do 11.30 hod. a potom od 13.00 hod. do 15.00 hod., čo spolu činilo 130 hodín čistého času. Ak si vydáme počet strán zväzku spisu počtom hodín oboznámenia, (58 461 : 130) dostaneme sa k tomu, že za jednu hodinu mi bolo umožnené preštudovať (preštudovať by sa nemalo rovnať slovu prečítať) 449,7 – 450 strán.

Pri skončení vyšetrovania podľa § 166 ods. 1 TP je vyšetrovateľ povinný predložiť obvinenému na preštudovanie celý spis. Ak za takejto situácie obvinený nie je oboznámený so všetkými dôkazmi obsiahnutými v spise, ide o vadu konania, ktorá po podaní obžaloby

môže odôvodniť postup podľa ust. § 188 ods. 1 písm. e) Trestného poriadku (vrátenie vecí prokurátorovi na došetrenie) R 15/91-III.

Tento „nedostatok“, ktorý ani nie je možné ničím zhojiť, ešte prehĺbil špeciálny súd. Spôsob, akým sa vykonávalo dokazovanie predsedkyňou senátu, bol v úplnom rozpore so základnými zásadami trestného konania a ignorácia zákona samotným súdom (!) nemá obdobu.

Celé dokazovanie prebiehalo v duchu „náhodného výberu“ predvolaných svedkov, ako i „náhodného“ vykonania listinných dôkazov. Táto zásada „špeciality“ vykonávania dôkazov nie je v konaní pred súdom mysliteľná.

Už vôbec nehovoriac o tom, že flagrantným spôsobom bola porušená základná zásada trestného konania – zásada ústnosti...

V zmysle ust. § 211 ods. 1 Trestného poriadku, namiesto výsluchu svedka na hlavnom pojednávaní možno čítať zápisnicu o jeho výpovedi, ak súd nepokladá osobný výsluch za potrebný a prokurátor aj obžalovaný s tým súhlasia. Súhlas obžalovaného nie je potrebný, ak sám požiadal, aby sa hlavné pojednávanie konalo v jeho neprítomnosti; o tejto skutočnosti musí byť obžalovaný v predvolaní poučený.

Jediné výnimky zo zásady ústnosti upravuje ust. § 211 Trestného poriadku. Ani jeden z obžalovaných však súhlas s výkonom svedeckých výpovedí formou čítania zápisníc nedal. (...)

Kauza nazývaná s obľubou „kauzou nebankových inštitúcií“ (...) podľa orgánov činných v trestnom konaní a podľa špeciálneho súdu – obzvlášť závažnou nie je. Súd totiž za situácie, kedy znalec zodpovedal iba na časť otázok, ktoré mu boli uznesením nariaďujúcim znalecké dokazovanie položené, ďalšie dokazovanie (vrátane kontrolného znaleckého posudku, resp. aspoň dopracovanie znaleckého posudku o pôvodne položené otázky) an blok zamietol. O pribratí dvoch znalcov tak, ako to má na mysli zákon, sa nikdy ani len neuvažovalo.

Pri takejto ignorácii práva na spravodlivý proces, ostávajú už iba na okraji otázky – aké presne kritériá viedli v takejto „smiešnej kauze“ k povereniu práve Ing. M. – človeka, ktorý nemal žiadne odborné skúsenosti s vypracovávaním znaleckých posudkov.

Bez komentára ostáva i fakt, kedy na hlavnom pojednávaní vyšlo najavo, že znalec vypracoval znalecký posudok spolu s ďalšími piatimi osobami, ktoré nielenže neboli vzaté

do znaleckého sľubu, ale neboli a ani nie sú vedené v žiadnom zozname súdnych znalcov pre tento odbor.

Takže bez povšimnutia ostala ustálená súdna prax (judikát R 55/1974) – kedy ustanoviť znalcom osobu, ktorá nie je zapísaná v zozname znalcov je možné iba vtedy, ak nie je pre odbor znalec do zoznamu zapísaný, ak už zapísaný znalec do zoznamu nemôže úkon realizovať, alebo ak by realizácia posudku už zapísaným znalcom bola spojená s neprímeranými ťažkosťami.

A zjavne aj judikát R 29/86, podľa ktorého Posudok, ktorý nevypracoval poverený znalec, ale vypracovala ho pod jeho menom iná osoba, ktorá nebola do konania ako znalec pribratá, nie je použiteľný ako znalecký posudok. (...)

Prípadné odmietnutie vykonať navrhované dôkazy musí byť odôvodnené vyčerpávajúcim a presvedčivým spôsobom preukazujúcim nepotrebnosť či nadbytočnosť takéhoto dokazovania, obzvlášť za situácie, kedy existuje rada ďalších skutočností vedúcich k odôvodnenému záveru, že celé trestné konanie nebolo vedené objektívne a zjavne nerešpektovalo základné zásady spravodlivého procesu (III ÚS 51/96).

Úplne ukážkovo boli porušené moje práva na súdnu ochranu a spravodlivý súdny proces na poslednom hlavnom pojednávaní na Špeciálnom súde v Pezinku konanom dňa 10. 01. 2007, kedy predsedkyňa toto hlavné pojednávanie ani neotvorila, nezistila ani to, či sa hlavného pojednávania zúčastnili osoby, ktoré naň boli predvolané (§ 205 Trestného poriadku), neoboznámila podstatný priebeh doterajšieho pojednávania a opakovane bezdôvodne odmietla udeliť mne, ako aj môjmu obhajcovi slovo. Tým, že nám neudelila slovo, zbavila nás možnosti upozorniť ju na protiprávnosť jej konania, ako aj na to, že hlavného pojednávania sa nezúčastnil náhradný sudca JUDr. J. Š., ktorý bol opatrením č. 6 predsedu Špeciálneho súdu v Pezinku sp. zn. Spr 199/2005 zo dňa 03. 03. 2005 určený podľa § 197 ods. 1 Trestného poriadku za náhradného sudcu v senáte 2Tš s tým, že jeho povinnosťou podľa tohto opatrenia bolo zúčastniť sa celého hlavného pojednávania (§ 219 ods. 2 Trestného poriadku). Tým, že predsedkyňa senátu nezisťovala účasť predvolaných osôb, nemala vedomosť ani o tom, že hlavného pojednávania dňa 10. 01. 2007 sa nezúčastnila spoluobžalovaná Ing. A. M., bez prítomnosti ktorej podľa ust. § 202 ods. 3 Trestného poriadku hlavné pojednávanie nebolo možné vykonať, nakoľko neboli splnené

podmienky uvedené v ust. § 202 ods. 4 Trestného poriadku. Neprítomná spoluobžalovaná Ing. M. nedala súhlas k vykonaniu hlavného pojednávania bez jej prítomnosti. (...)

Tým, že mi predsedkyňa senátu 2Tš na hlavnom pojednávaní uskutočnenom dňa 10. 01. 2007 odmietla bezdôvodne udeliť slovo, mi bola odňatá možnosť na tomto pojednávaní vzniesť námietku zaujatosti voči nej a niektorým ďalším sudcom Špeciálneho súdu v Pezinku a prokurátorom Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky. Bezprostredne po pojednávaní som preto tieto námietky zaujatosti podal písomne, pričom doposiaľ o týchto nebolo rozhodnuté. Na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. 05. 2007 na Najvyššom súde Slovenskej republiky predseda senátu s odvolaním sa na ust. § 235 ods. 2 Trestného poriadku s použitím § 213 ods. 1 Trestného poriadku, prečítal písomné vyjadrenia osôb, voči ktorým moje námietky zaujatosti smerovali a týmto považoval vec za vybavenú. S takýmto postupom však v žiadnom prípade nemôžem súhlasiť, pretože doposiaľ som neobdržal rozhodnutie podľa § 31 ods. 3 Trestného poriadku a bola mi aj odňatá možnosť podať opravný prostriedok. Nehovoriac o tom, že do vybavenia námietky zaujatosti v merite veci, nemalo byť zákonne rozhodnuté.

Uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 6 Ndt 6/2004 zo dňa 20. 12. 2004 súd rozhodol o nepripustení účasti poškodených v trestnom konaní. V dôsledku toho sa zmenilo postavenie poškodených v zmysle § 43 ods. 1 Trestného poriadku tak, že poškodení už nemohli v priebehu trestného konania vykonávať práva poškodených uvedené v ust. § 43 ods. 1, 2 Trestného poriadku, s výnimkou práva vyjadriť sa, či súhlasiť s trestným stíhaním podľa § 163a ods. 1 Trestného poriadku, resp. práva vziať takýto súhlas späť (§163a ods. 3 Trestného poriadku). Aj napriek tomu, že som sa opakovane dožadoval toho, aby súd vykonal výsluchy svedkov, okrem iného aj z dôvodu možnosti uplatnenia ich práva podľa ust. § 163a ods. 1 Trestného poriadku, súd tieto návrhy bez akéhokoľvek odôvodnenia zamietol. (...)

Jediným dôkazom, ktorý mal preukázať trestnú činnosť, za ktorú som bol právoplatne odsúdený, boli znalecké posudky z odboru ekonomika, spracované Ing. M. M. Okrem väd týchto posudkov, ktorú som už uviedol vyššie, tieto rozporujem aj z dôvodu, že tieto sú nepreskúmateľné z dôvodu, že podklady, z ktorých mal znalec pri ich spracovaní vychádzať, nie sú súčasťou spisu, a preto číselné údaje v týchto posudkoch sú neverifikovateľné. Rovnako podklady, ktoré mali byť zdrojom údajov v posudkoch uvedených, nie sú riadne,

úplne a presne označené, pričom znalec počas výsluchu uviedol, že prvotné doklady – zmluvy, preskúmal len námatkovo v rozsahu menšom ako 100 kusov s tým, že základom mali byť údaje získané v elektronickej podobe. Problém je však v tom, že v protokoloch o podkladoch, ktoré vyšetrovateľ odovzdal znalcovi, nie je zmienka o nejakom odovzdaní dát v elektronickej podobe. Samotný znalec na verejnom zasadnutí uviedol, že si nepamätá, že by mu bolo vyšetrovateľom odovzdaných 23 ks CD s archivovanými dátovými údajmi. Znalecké posudky sú vadné aj z dôvodu, že tieto znalec neurobil osobne, ale mu pomáhali – ako ich on sám nazval konzultanti – zamestnanci jeho audítorskej firmy.

Moje právo na spravodlivý súdny proces a prejednanie veci verejne bolo porušené konaním Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, ktoré spočívalo v tom, že predseda senátu JUDr. J. K. dňa 09. 05. 2007 v budove Najvyššieho súdu Slovenskej republiky uskutočnil výsluch znalca Ing. M. M. za účelom podania vysvetlenia k ním spracovaným znaleckým posudkom č. 01/2002 a 6/2003. O tomto úkone som ja a ani moji obhajcovia neboli informovaní a nebolo nám umožnené sa tohto výsluchu zúčastniť.

Z obsahu zápisnice o tomto vypočutí je zrejmé, že predseda senátu nadobudol vedomosť o odpovediach na otázky, ktoré následne kládol znalcovi počas výsluchu na verejnom zasadnutí konanom dňa 29. 05. 2007 vopred pred konaním verejného zasadnutia, pretože na rovnaké otázky znalca „na nečisto“ vypočul už dňa 09. 05. 2007. Z tohto dôvodu bolo vypočutie znalca na verejnom zasadnutí len formálnym úkonom, ktorý mal vzbudiť zdanie objektívnosti konania súdu, pričom v skutočnosti pre rozhodovanie súdu to bol absolútne zbytočný úkon.

Napadnuté uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky je nezákonné a moje Ústavou Slovenskej republiky zaručené právo na riadne súdne konanie bolo porušené tým, že odvolací súd v merite veci rozhodol predtým, ako bolo právne relevantným spôsobom rozhodnuté o námietke zaujatosti, ktorú dňa 29. 05. 2007 počas verejného zasadnutia vzniesol môj obhajca JUDr. M. K. voči predsedovi senátu JUDr. J. K.

Verejné zasadnutie bolo dňa 29. 05. 2007 prerušené do 30. 05. 2007 s tým, že do tohto termínu bude vec predložená príslušnému senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na rozhodnutie o námietke zaujatosti. Následne dňa 30. 05. 2007 pokračoval súd vo verejnom zasadnutí s tým, že predseda senátu JUDr. J. K. prítomným len oznámil, že iný

senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí konanom dňa 30. 05. 2007 ho nevyhlásil z vykonávania úkonov trestného konania v mojej trestnej veci.

Nie je mi zrejmé, akým spôsobom sa predseda senátu o obsahu uznesenia vyhláseného na neverejnom zasadnutí iného senátu dozvedel, pretože mne toto uznesenie bolo právne relevantným spôsobom oznámené doručením jeho odpisu až v októbri 2007.

Podľa ust. § 137 ods. 1 Trestného poriadku uznesenie treba oznámiť osobe, ktorej sa priamo dotýka, ako aj osobe, ktorá naň dala svojím návrhom podnet; uznesenie súdu sa oznámi aj prokurátorovi. Oznámenie sa robí hneď vyhlásením uznesenia v prítomnosti toho, komu treba uznesenie oznámiť, alebo doručením odpisu uznesenia.

Pokiaľ teda uznesenie senátu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky o spôsobe vybavenia námietky zaujatosti nebolo zákonným spôsobom oznámené dotknutým stranám, nemohlo byť vo veci samej meritórne rozhodnuté.»

Vzhľadom na uvedené skutočnosti sa sťažovateľ domáhal vydania tohto nálezu:

„Rozsudkom Špeciálneho súdu v Pezinku sp. zn. PK 2 Tš 8/2005 zo dňa 10. 01. 2007 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 1 Toš 6/2007 zo dňa 30. 05. 2007 bolo porušené základné právo V. F., zakotvené v článku 17 ods. 2, článku 46 ods. 1, článku 47 ods. 2, 3, článku 48 ods. 1, 2, článku 49 a článku 50 ods. 3, 6 Ústavy Slovenskej republiky a článku 6 ods. 1, ods. 3 písm. a), b), c), d) Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd.

Rozsudok Špeciálneho súdu v Pezinku sp. zn. PK 2 Tš 8/2005 zo dňa 10. 01. 2007 a uznesenie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v Bratislave sp. zn. 1 Toš 6/2007 zo dňa 30. 05. 2007 sa zrušujú a vec sa vracia na ďalšie konanie.

V. F. sa priznáva náhrada trov právneho zastúpenia vo výške 11.238,36 Sk (za 3 úkony právnej pomoci v zmysle § 11 ods. 2 Vyhlášky č. 655/2004 Z. z., t. j. 1. úkon: Príprava + prevzatie právneho zastúpenia, 2. úkon: Podanie sťažnosti na súd, 3. úkon: Doplnenie sťažnosti – odôvodnenie sťažnosti á úkon 2.970,- Sk + 3-krát paušálna náhrada vo výške 178,- Sk + DPH vo výške 1.794,36 Sk), ktoré je Najvyšší súd Slovenskej republiky povinný zaplatiť na účet obhajcu JUDr. P. P., do 15 dní od právoplatnosti tohto nálezu.“

II.

Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa čl. 127 ods. 2 ústavy ak ústavný súd vyhovie sťažnosti, svojím rozhodnutím vysloví, že právoplatným rozhodnutím, opatrením alebo iným zásahom boli porušené práva alebo slobody podľa odseku 1, a zruší také rozhodnutie, opatrenie alebo iný zásah. Ak porušenie práv alebo slobôd podľa odseku 1 vzniklo nečinnosťou, ústavný súd môže prikázať, aby ten, kto tieto práva alebo slobody porušil, vo veci konal.

Podľa čl. 127 ods. 3 ústavy ústavný súd môže svojím rozhodnutím, ktorým vyhovie sťažnosti, priznať tomu, koho práva podľa odseku 1 boli porušené, primerané finančné zadost'učinenie.

Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

Podľa čl. 47 ods. 2 ústavy každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Podľa čl. 47 ods. 3 ústavy všetci účastníci sú si v konaní podľa odseku 2 rovní.

Podľa čl. 48 ods. 1 ústavy nikoho nemožno odňať jeho zákonnému sudcovi. Príslušnosť súdu ustanoví zákon.

Podľa čl. 48 ods. 2 ústavy každý má právo, aby sa jeho vec verejne prerokovala bez zbytočných prietáhov a v jeho neprítomnosti a aby sa mohol vyjadriť ku všetkým vykonávaným dôkazom. Verejnost' možno vylúčiť len v prípadoch ustanovených zákonom.

Podľa čl. 49 ústavy len zákon ustanoví, ktoré konanie je trestným činom a aký trest, prípadne iné ujmy na právach alebo majetku možno uložiť za jeho spáchanie.

Podľa čl. 50 ods. 3 ústavy obvinený má právo, aby mu bol poskytnutý čas a možnosť na prípravu obhajoby a aby sa mohol obhajovať sám alebo prostredníctvom obhajcu.

Podľa čl. 50 ods. 6 ústavy trestnosť činu sa posudzuje a trest sa ukladá podľa zákona účinného v čase, keď bol spáchaný. Neskorší zákon sa použije, ak je to pre páchatel'a priaznivejšie.

Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho záležitosť bola prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom.

Podľa čl. 6 ods. 3 dohovoru každý, kto je obvinený z trestného činu, má tieto minimálne práva:

a) byť bez odkladu v jazyku, ktorému rozumie, podrobne oboznámený s povahou a dôvodom obvinenia proti nemu,

b) mať primeraný čas a možnosti na prípravu svojej obhajoby,

c) obhajovať sa osobne alebo pomocou obhajcu podľa vlastného výberu alebo – pokiaľ nemá prostriedky na zaplatenie právnej pomoci – aby mu bol obhajca poskytnutý bezplatne, ak si to vyžadujú záujmy spravodlivosti,

d) vypočuť alebo dať vypočuť svedkov proti sebe a dosiahnuť predvolanie a výsluch svedkov za rovnakých podmienok ako svedkov proti sebe,

e) mať bezplatnú pomoc tlmočníka, ak nerozumie alebo nehovorí jazykom používaným súdom.

III.

Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa.

Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, I. ÚS 27/04, I. ÚS 25/05, I. ÚS 74/05, I. ÚS 158/05, I. ÚS 213/05).

Ústavný súd je podľa čl. 124 ústavy nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Neoddeliteľnou súčasťou ochrany ústavnosti je ochrana základných práv a slobôd, ktoré fyzickým a právnickým osobám zaručuje ústava a medzinárodné zmluvy o ľudských právach a základných slobodách, ktorými je Slovenská republika viazaná.

Ústavný súd vo svojej judikatúre konštantne zdôrazňuje, že pri uplatňovaní svojej právomoci nezávislého súdneho orgánu ochrany ústavnosti (čl. 124 ústavy) nemôže zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov, a že jeho úloha sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách, najmä v tom smere, či závery všeobecných súdov sú dostatočne odôvodnené, resp. či nie sú arbitrárne s priamym dopadom na niektoré zo základných ľudských práv (napr. I. ÚS 19/02, I. ÚS 27/04, I. ÚS 74/05).

Pokiaľ ide o základné práva a slobody, ústava rozdeľuje ochranu ústavnosti medzi všeobecné súdy a ústavný súd. Systém tejto ochrany je založený na princípe subsidiarity, ktorý určuje aj rozsah právomoci ústavného súdu pri poskytovaní ochrany základným právam a slobodám vo vzťahu k právomoci všeobecných súdov (čl. 142 ods. 1 ústavy), a to tak, že všeobecné súdy sú primárne zodpovedné za výklad a aplikáciu zákonov, ale aj za dodržiavanie základných práv a slobôd (čl. 144 ods. 1 a 2, čl. 152 ods. 4 ústavy).

V tejto súvislosti je tak úloha ústavného súdu limitovaná výlučne na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (*mutatis mutandis*, II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96, I. ÚS 4/00, I. ÚS 17/01).

Ústavný súd teda v zmysle ustálenej judikatúry ústavného súdu nie je zásadne oprávnený preskúmať a posudzovať právne názory všeobecného súdu, ktoré ho pri výklade a uplatňovaní zákonov viedli k danému rozhodnutiu, ani skúmať, či v konaní pred všeobecnými súdmi bol, alebo nebol náležite zistený skutkový stav a aké skutkové a právne závery zo skutkového stavu všeobecný súd vyvodil. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na poskytnutie ochrany len v tých prípadoch, ak porušenie procesných práv účastníkov konania, ktoré sú chránené zákonmi, by znamenalo súčasne aj porušenie základných práv alebo slobôd deklarovanych ústavou alebo medzinárodnou zmluvou, ktorou je Slovenská republika viazaná (I. ÚS 13/00, IV. ÚS 287/04). Z tohto postavenia ústavného súdu vyplýva, že môže preskúmať len také rozhodnutie všeobecných súdov, ak v konaní, ktoré

mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva alebo slobody. Skutkové a právne závery všeobecného súdu môžu byť teda predmetom kontroly zo strany ústavného súdu len vtedy, ak by vyведенé závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, a zároveň by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (mutatis mutandis I. ÚS 37/95, II. ÚS 58/98, I. ÚS 5/00, I. ÚS 17/01). Takto ustálené zásady týkajúce sa vzťahu ústavného súdu a všeobecných súdov pri ochrane ústavnosti tvorili aj v tejto veci základ na rozhodnutie ústavného súdu.

Ústavný súd tak v rámci uvedených kritérií predovšetkým analyzoval, či a v akej miere navrhovateľom napadnuté rozhodnutia a postupy všeobecných súdov, ktoré rozhodnutiam predchádzali, možno zahrnúť do aplikovateľnosti označených článkov ústavy a dohovoru. Ďalej ústavný súd hodnotil, či ich možno považovať za zásah do základných práv navrhovateľa, a v prípade, že áno, akej intenzity, povahy a rozsahu je tento zásah, a či treba tento z ústavného hľadiska ospravedlniť, alebo ho treba považovať za porušenie základného práva sťažovateľa.

Pre potreby predbežného prerokovania návrhu ústavný súd predovšetkým ustálil obsah základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, čl. 48 ods. 1 a 2 ústavy a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru.

Následne ústavný súd zisťoval, či namietaným konaním súdov a namietanými rozhodnutiami súdov mohlo dôjsť k porušeniu tohto práva v dôsledku existencie relevantnej súvislosti medzi takýmto postupom súdu a základným právom navrhovateľa. V zmysle už citovaných ustanovení bolo v právomoci ústavného súdu len posúdenie, či účinky výkonu právomoci všeobecných súdov vo veci sťažovateľa sú zlučiteľné s citovanými článkami ústavy a dohovoru.

a) Sťažovateľ podal 28. júna 2007 ústavnému súdu sťažnosť, ktorou namietal porušenie svojich základných práv zaručených v čl. 46 ods. 1 a čl. 48 ods. 2 ústavy postupom a rozhodnutiami najvyššieho súdu v konaniach vedených pod sp. zn.

3 TošNd 3/2007 z 22. marca 2007, sp. zn. 3 TošNd 5/2007 z 30. mája 2007 a sp. zn. 1 Toš 6/2007 z 30. mája 2007. Uvedenou sťažnosťou sťažovateľ namietal postup najvyššieho súdu pri rozhodovaní o námietkach zaujatosti proti sudcom najvyššieho súdu a proti postupu predsedu senátu v konaní pred špeciálnym súdom, jeho nesprávnym postupom vo veci rozhodovania namietaného súdu a vo veci odňatia práva na podanie opravného prostriedku.

Ústavný súd túto sťažnosť v konaní vedenom pod sp. zn. II. ÚS 95/08 6. marca 2008 odmietol ako zjavne neopodstatnenú konštatujúc, že nezistil v konaní najvyššieho súdu porušenie základných práv a slobôd sťažovateľa.

Pokiaľ sťažovateľ opakoval výhrady proti postupu najvyššieho súdu vo veciach procesného charakteru, ústavný súd poukazuje na už citované rozhodnutie, pretože sa niektorými v sťažnosti uvedenými namietanými skutočnosťami už zaoberal a v tomto konaní k nim neprihliadol už aj s ohľadom na ustanovenia § 24 písm. a) zákona o ústavnom súde, podľa ktorého návrh nie je prípustný, ak sa týka veci, o ktorej ústavný súd už rozhodol, okrem prípadov, v ktorých sa rozhodovalo len o podmienkach konania, ak v ďalšom návrhu už podmienky konania boli splnené.

b) Sťažovateľ namietal porušenie svojho označeného práva postupom špeciálneho súdu v konaní vedenom pod sp. zn. PK 2 Tš 8/2005, a to rozsudkom z 10. januára 2007.

Ústavný súd konštatuje, že vzhľadom na princíp subsidiarity zakotvený v čl. 127 ods. 1 ústavy nie je príslušný na preskúmanie postupu súdu v uvedenom konaní v zmysle namietaného porušenia označeného práva na spravodlivé konanie, pretože sťažovateľ mal k dispozícii účinný opravný prostriedok, ktorý mu zákon poskytol na ochranu jeho práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru a na použitie ktorého bol sťažovateľ oprávnený podľa osobitných predpisov. Takýmto právnym prostriedkom bolo odvolanie podľa príslušných ustanovení Trestného poriadku, ktorému predchádzalo namietané konanie (postup) špeciálneho súdu. Sťažovateľ napokon aj tak postupoval a o tomto postupe a rozhodnutí rozhodoval najvyšší súd. Právomoc všeobecného súdu rozhodnúť o odvolaní teda v tomto

prípade (vzhľadom na princíp subsidiarity) vylučuje právomoc ústavného súdu, a preto ústavný súd časť sťažnosti, ktorou namietal porušenie svojich základných práv a slobôd napadnutým postupom a rozhodnutím špeciálneho súdu, pri predbežnom prerokovaní odmietol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde z dôvodu nedostatku svojej právomoci.

Ústavný súd v dôsledku námietky sťažovateľa skúmal, či postupom všeobecného súdu v rámci dokazovania v označenom trestnom konaní nedošlo k zásahom do základných práv sťažovateľa spôsobom a postupom, ktorý tento vo svojej sťažnosti uviedol a označil.

c) Sťažovateľ vytýkal špeciálnemu súdu najmä nedostatočné vyhodnotenie zisteného skutkového stavu v trestnom konaní, ktoré v sťažnosti podrobne rozoberá, najmä vo vzťahu k súdnemu znalcovi.

Ústavný súd nie je oprávnený posudzovať zákonnosť rozhodnutia, proti ktorému bola sťažnosť podaná. Jeho úlohou je zistenie, či napadnutým rozhodnutím bolo porušené základné právo, v danom prípade sťažovateľom označené právo. Ústavný súd preto nepovažoval za potrebné zaoberať sa nie zákonnou a právnou argumentáciou, ktorou bola odôvodňovaná opodstatnenosť sťažnosti, ale iba jej ústavnoprávnymi aspektmi.

Vychádzajúc z uvedeného ústavný súd poukazuje na to, že už judikoval (IV. ÚS 252/04), že právo na spravodlivý proces je naplnené tým, že všeobecné súdy zistia skutkový stav a po výklade a použití relevantných právnych noriem rozhodnú tak, že ich skutkové a právne závery nie sú svojvoľné, neudržateľné alebo že boli prijaté v zrejmom omyle konajúcich súdov, ktoré by popreli zmysel a podstatu na spravodlivý proces. Do práva na spravodlivý proces nepatrí právo účastníka konania, aby sa všeobecný súd stotožnil s jeho právnym názorom, navrhovaním a hodnotením dôkazov. Ústavný súd takisto judikoval (I. ÚS 67/06), že z princípu nezávislosti súdov podľa čl. 144 ods. 1 ústavy vyplýva tiež zásada voľného hodnotenia dôkazov. Pokiaľ všeobecné súdy rešpektujú uvedené ústavné garancie (teda najmä čl. 46 až 50 ústavy), ústavný súd nie je oprávnený znovu „hodnotiť“ hodnotenie dôkazov všeobecnými súdmi, a to dokonca ani vtedy, keby sa s ich hodnotením sám nestotožňoval.

Právo na spravodlivý proces nevyžaduje, aby súd v rozsudku reagoval na každý argument prednesený v súdnom konaní, ale stačí, aby reagoval na ten argument, ktorý je z hľadiska výsledku súdneho konania považovaný za rozhodujúci (rozhodnutie vo veci Ruiz Torijo c. Španielsko z 9. decembra 1994, Annuaire č. 303-B).

Ústavný súd zdôrazňuje, že v rámci poskytovania ochrany ústavnosti je povolaný korigovať výlučne len tie najextremnejšie excesy, ktorých dôsledkom je porušenie ústavných alebo základných práv.

Najvyšší súd vo svojom rozhodnutí okrem iného uviedol:

«Vykonaným dokazovaním bolo totiž jednoznačne preukázané, že v posudzovanom prípade išlo bez akýchkoľvek pochybností o sofistikovanejšiu formu pyramidovej hry, ktorá sa krátko predtým, ako došlo k začatiu trestného stíhania vo veci 4. februára 2002, sama zrútila v dôsledku toho, že objem vložených finančných prostriedkov už v tom čase nepostačoval na krytie výplaty vkladov a úrokov z nich, čo napokon bolo aj dôvodom k „prevodu“ obchodných spoločností H. a. s. a B. s. r. o na iné subjekty, čo je inak predmetom trestného stíhania ďalších osôb.

Pre záver, že išlo o pyramidovú hru svedčí celý rad objektívnych skutočností vyplývajúcich z doposiaľ vykonaného dokazovania, a to:

- formulácia zmlúv, na ktorých základe fyzické a právnické osoby poskytovali finančné prostriedky do vyššie uvedených obchodných spoločností, a to predovšetkým zmluva o tichom spoločenstve s ustanovením, že tichý spoločník sa nebude podieľať na strate a dohodnutý výnos mu bude vyplatený bez ohľadu na to, či bude zisk dosiahnutý alebo nie;

- nákup obchodných spoločností, resp. obchodných podielov a iné podnikateľské aktivity v H. a. s. sa uskutočňovali výlučne z finančných prostriedkov vkladateľov získaných najmä prostredníctvom B. s. r. o. nekonceptne, bez znalosti trhu, ekonomickej situácie spoločnosti, bez predchádzajúcej prognózy jej vývoja a bez projektovej prípravy s prepracovanou dobou návratnosti investície (...);

- všetky tieto obchodné spoločnosti boli stratové, resp. zanedbateľne ziskové, pričom aj v tomto prípade nešlo o tzv. vonkajší zisk, ale o zisk získaný prostredníctvom materskej

spoločnosti (...), teda v týchto obchodných spoločnostiach neboli vytvárané žiadne zdroje pre plnenie zmluvných záväzkov voči klientom a rovnako tak z objektívnych dôvodov nemohli byť vytvárané ani v blízkej budúcnosti (...);

- dosiahnutý mininálny zisk preto nestačil ani na pokrytie prevádzkových nákladov obchodných spoločností H. a. s. a B. s. r. o., ktoré boli hradené rovnako len z vložených vkladov;

- už v roku 1998 boli splnené podmienky na vyhlásenie konkurzu H. a. s. a B. s. r. o., keďže tieto obchodné spoločnosti boli v predĺžení;

- výška výnosov, ktorých najvyššie dohodnutá sa podľa vykonaného dokazovania pohybovala až na úrovni 53 % z výšky vloženého vkladu, pričom vklady a výnosy sa vyplácali výlučne z finančných prostriedkov nových vkladateľov;

- aj základné imanie H. a. s. bolo financované len výlučne z finančných prostriedkov pochádzajúcich z B. s. r. o. (finančné prostriedky vkladateľov), ktoré sa týmto postupom stali pre vkladateľov nevyžiteľné.

Rovnako Najvyšší súd Slovenskej republiky preto dospel k záveru, že v prípade H. a. s. a B. s. r. o. išlo o obchodné spoločnosti, ktoré boli priamo závislé od počtu nových vkladateľov a sumy vložených finančných prostriedkov, pričom bolo len otázkou času, kedy prílev nových peňazí nebude stačiť na vyplácania „starých“ klientov a celý systém sa zrúti, keďže v prípade týchto obchodných spoločností od počiatku boli ignorované všeobecne platné zásady nepretržitého trvania.

Správne zistené konania obžalovaných V. F. a F. M. špeciálny súd právne posúdil v súlade so zákonom. (...)

Podľa § 454aa ods. 1 Tr. por. v znení novely č. 122/2005 vo veci, v ktorej bolo začaté trestné stíhanie pred 1. septembrom 2004 a pôvodne v nej vykonával dozor podľa § 174 prokurátor okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry, vojenskej obvodnej prokuratúry alebo vyššej vojenskej prokuratúry a ktorá bola postúpená Úradu špeciálnej prokuratúry z dôvodu § 454a, je príslušný na konanie od nadobudnutia účinnosti tohto zákona prokurátor okresnej prokuratúry, krajskej prokuratúry, vojenskej obvodnej prokuratúry alebo vyššej vojenskej prokuratúry, ktorý bol príslušný v danej veci pred 1. septembrom 2004, ak do nadobudnutia účinnosti tohto zákona nebola podaná obžaloba. Súdne konanie a úkony v prípravnom konaní vykoná v takom prípade okresný súd, krajský súd, vojenský

obvodový súd alebo Vyšší vojenský súd, ktorý bol príslušný na konanie pred 1. septembrom 2004; to neplatí, ak o príslušnosti Úradu špeciálnej prokuratúry rozhodne generálny prokurátor podľa osobitného predpisu; v takom prípade súdne konanie a úkony v prípravnom konaní vykoná špeciálny súd.

Generálny prokurátor 15. apríla 2005 podľa § 51 zák. č. 153/2001 Z. z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov v spojení s ustanovením § 454aa Tr. por. v znení zák. č. 122/2005 Z. z. vo veci obvineného V. F. a spol. vedenej v tom čase na Odbore boja proti korupcii V. pod sp. zn. PPZ-7/BPK-V-2004, ktorá v tom čase bola evidovaná na Úrade špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky pod sp. zn. VII Gv 207/04, určil, aby dozor podľa § 174 vykonával naďalej prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky.

Z vyššie uvedeného potom vyplýva, že o obžalobe podanej na obvineného V. F. a spol. rozhodol v prvom stupni špeciálny súd ako vecne príslušný súd.

Podľa § 454 ab Tr. por. v znení novely č. 122/2005 Z. z. ak právomoc špeciálneho súdu vykonáva Krajský súd v Banskej Bystrici podľa osobitného predpisu, vo veciach, v ktorých bolo nariadené hlavné pojednávanie, dokončí konanie Krajský súd v Banskej Bystrici; ustanovenie § 222 ods. 1 Tr. por. o postúpení veci sa v takom prípade medzi Krajským súdom v Banskej Bystrici a špeciálnym súdom nepoužije.

Najvyšší súd Slovenskej republiky konštatuje, že obžaloba na Krajský súd v Banskej Bystrici bola podaná 8. júna 2005, kedy ešte vykonával pôsobnosť špeciálneho súdu. O tejto obžalobe ale nenariadil hlavné pojednávanie. V dôsledku toho sa potom uplatnili ustanovenia § 454aa ods. 1, § 454ab (a contrario) Tr. por. v znení novely vykonanej zákonom č. 122/2005 Z. z., ktorá nadobudla účinnosť 15. apríla 2005.

Príslušnosť Špeciálneho súdu v Pezinku tu nastúpila ex lege (od 1. júla 2005, kedy boli na Špeciálnom súde v Pezinku zriadené senáty), a preto nebolo potrebné, aby Krajský súd v Banskej Bystrici volil formu predbežného prejednávania obžaloby a rozhodnutia podľa § 188 ods. 1 písm. a) Tr. por. o postúpení veci. (...)

- podľa § 2 ods. 1 zákona č. 382/2004 Z. z. o znalcoch, tlmočníkoch a prekladateľoch je znalcom fyzická alebo právnická osoba splnomocnená štátom na vykonávanie činnosti podľa tohto zákona, ktorá je

a.) zapísaná v zozname znalcov

b.) nezapísaná v zozname, ak je ustanovená za znalca podľa § 15 tohto zákona;

podľa § 15 ods. 1 v konaní pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci možno ustanoviť za znalca aj osobu, ktorá nie je zapísaná v zozname, ak s ustanovením súhlasí a

a.) v príslušnom odbore alebo odvetví nie je zapísaná žiadna osoba alebo

b.) osoba zapísaná v zozname nemôže úkon vykonať alebo vykonanie úkonu by bolo spojené s neprimeranými ťažkosťami alebo nákladmi;

podľa § 15 ods. 2 znalec ustanovený podľa odseku 1 môže vykonať úkon, len ak zložil sľub podľa § 5 ods. 5 pred súdom alebo iným orgánom verejnej moci, ktorý ho ustanovil za znalca;

v posudzovanej veci pri pribratí Ing. M. M. za znalca boli splnené všetky vyššie uvedené zákonné podmienky, keďže znalci zapísaní do zoznamu znalcov pre daný odbor z dôvodu pracovnej zaneprázdnenosti odmietli vykonať znalecký úkon a Ing. M. M. zložil zákonom predpísaný sľub;

- príkaz na vykonanie prehliadky v prípade B. s. r. o. bol vydaný príslušným vyšetrovateľom za predchádzajúceho súhlasu prokurátora, keďže išlo o prehliadku iných priestorov, a to 5. februára 2002, pričom s týmto úkonom sa začalo 5. februára 2002 o 18.10 hod.

príkaz na vykonanie prehliadky v prípade H. a. s. bol vydaný príslušným vyšetrovateľom za predchádzajúceho súhlasu prokurátora, keďže išlo rovnako o prehliadku iných priestorov, a to 6. februára 2002, pričom s týmto úkonom sa začalo 7. februára 2002 o 08.10 hod.

- v posudzovanej veci trestné stíhanie vo veci bolo začaté uznesením Krajského úradu vyšetrovania v K. zo 4. februára 2002, sp. zn. KUV – 15/OVEK – 2002, pričom svedkovia Mgr. I. B., Ing. M. H., Ing. M. O., Ing. J. M. a Ing. I. P. boli vypočutí v procesnom postavení svedka až po vyššie uvedenom dátume. (...)

V tejto súvislosti treba uviesť, že vykonaným dokazovaním bolo preukázané, že obžalovaný V. F. spolu s ďalšími spolupáchateľmi mediálne a inak prezentoval H. a. s. ako veľmi dynamickú a úspešne sa rozvíjajúcu spoločnosť holdingového typu so základným imaním vyše 4,6 miliardy združujúcu viac ako 40 obchodných spoločností, ktorá sama alebo prostredníctvom B. s. r. o. zhodnotí finančné prostriedky vkladateľov až na úrovni 53 %

z výšky vloženého vkladu, pritom v skutočnosti tieto obchodné spoločnosti nevytvárali žiaden zisk a vklady a výnosy vyplácali výlučne z finančných prostriedkov nových vkladateľov.

Treba mať na zreteli, že celý tento systém tzv. pyramídovej hry fungoval len a len vďaka tejto klamlivej reklame, ktorá bola veľmi masívna (viac ako stá miliónové ročné náklady) a účinná, o čom svedčia vyjadrenia svedkov, ktorí sa výlučne na jej základe rozhodli investovať finančné prostriedky do týchto obchodných spoločností...

Teda v posudzovanej veci nešlo o žiaden súhlas vkladateľov, ale o ich uvedenie do omylu, v dôsledku ktorého potom títo požičali alebo vložili svoje finančné prostriedky do H. a. s. a B. s. r. o.

... Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné uviesť, že náležité zistenie skutkového stavu veci je nevyhnutým a základným predpokladom pre spravodlivé rozhodnutie. Z požiadavky náležitého zistenia skutkového stavu veci vyplýva, že orgán činný v trestnom konaní sám určuje mieru dokazovania, ktoré musí v konaní vykonať, aby bola táto požiadavka splnená. Orgán činný v trestnom konaní musí vykonať také dôkazy, ktoré zabezpečia náležité zistenie skutkového stavu veci bez dôvodných pochybností tak, aby bolo možné vo veci spravodlivo rozhodnúť.

V posudzovanej veci špeciálny súd v plnej miere postupoval v intenciách tejto zásady. Keďže obžalovaný V. F. na hlavnom pojednávaní konanom 13. septembra 2006 nesúhlasil s prečítaním zápisníc o výsluchu svedkov z prípravného konania postupom podľa § 211 ods. 1 Tr. por. účinného od 1. januára 2006, ktorý navrhol prokurátor v podanej obžalobe, špeciálny súd upustil od vykonania týchto dôkazov, keďže pre náležité zistenie skutkového stavu veci osobný výsluch týchto svedkov nepovažoval za potrebný.

Obdobie vymedzené rozsudkom, kedy malo dôjsť k trestnej činnosti obžalovaného V. F., zodpovedá zabezpečeným listinným dôkazom, a to výpisom z obchodného registra Okresného súdu Košice I., z ktorých bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, v akom období bol obžalovaný V. F. predsedom predstavenstva H. a. s., resp. H. o. c. p. a. s., a konateľom B. s. r. o. a neskôr B. s. r. o., ktoré okolnosti sú rovnako podrobne rozvedené v odôvodnení napadnutého rozsudku, a to aj vo vzťahu k dobe, kedy „podnikateľská činnosť“ týchto obchodných spoločností bola ukončená. (...)

V tomto smere treba pripomenúť, že obchodné spoločnosti H. a. s. a B. s. r. o. si viedli presnú evidenciu o svojich klientoch, ktorá po začatí trestného stíhania vo veci v rámci prehliadky iných priestorov bola stiahnutá na pamäťové nosiče, pričom pribratý znalec potom takto získané informácie spracoval v podanom znaleckom posudku a tieto závery predniesol v konaní pred špeciálnym súdom tak v otázke počtu uzatvorených zmlúv, výšky vložených ako aj výšky nevyplatených finančných prostriedkov, a tým vlastne aj v otázke výšky spôsobenej škody.

V prípadoch, keď po zhodnotení a vyplatení vložených finančných prostriedkov došlo k ich opätovnému vkladu už však so zhodnotenou čiastkou treba ešte povedať, že takéto prípady podľa vyjadrenia znalca na verejnom zasadnutí v konaní o odvolaní nemali vplyv na výšku vyčíslenej škody, pretože vždy išlo o nové samostatné zmluvy, z ktorých plynul záväzok, pre tú ktorú obchodnú spoločnosť vyplatiť stanovenú výšku finančných prostriedkov.»

Z uvedeného, ako aj z obsahu celého spisu vyplýva, že najvyšší súd sa vysporiadal s argumentmi sťažovateľa uvedenými v odvolaní proti rozhodnutiu špeciálneho súdu, dostatočným spôsobom uviedol dôvody, prečo bolo treba akceptovať v plnom rozsahu napadnutý rozsudok. Závery najvyššieho súdu neboli neodôvodnené a zjavne arbitrárne. Samotná skutočnosť, že sa sťažovateľ nestotožnil so závermi najvyššieho súdu, nemôže sama osebe viesť k záveru o zjavnej neopodstatnenosti alebo arbitrárnosti napadnutého rozhodnutia a nezakladá ani oprávnenie ústavného súdu nahradiť jeho právny názor svojím vlastným, vzhľadom na už uvedené.

d) Ústavnému súdu neušlo pozornosti, že sťažovateľ namietal okrem iného aj skutočnosti, ktoré mohli a môžu byť predmetom dovolania podľa § 368 a nasl. Trestného poriadku. Z toho dôvodu sa námietkami, ktoré spĺňali náležitosti § 371 Trestného poriadku, ústavný súd nemohol zaoberať pre nedostatok právomoci, pretože v takýchto prípadoch je na preskúmanie sťažovateľom uvedených námietok príslušný dovolací súd.

Tvrdenie o porušení iných práv a v iných konaniach, ktoré sťažovateľ uvádza mimo petitu v texte sťažnosti, treba podľa názoru ústavného súdu považovať iba za súčasť argumentácie sťažovateľa (III. ÚS 149/04, II. ÚS 65/07).

Z uvedených dôvodov ústavný súd odmietol sťažnosť už pri predbežnom prerokovaní ako zjavne neopodstatnenú podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to je uvedené vo výroku tohto rozhodnutia.

Pretože sťažnosť bola odmietnutá ako celok, ústavný súd sa ďalšími uplatnenými nárokmi sťažovateľa nezaoberal.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 29. apríla 2008